

Vlastivěda

h r o u

Zábavné aktivity pro 3. až 5. třídu ZŠ

Radek Machatý
ilustrovala Magda Veverková

Bonus! Vědomostní hra uvnitř

FRAGMENT

Vlastivěda hrou Zábavné aktivity pro 3. až 5. třídu ZŠ

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

Radek Machatý
Vlastivěda hrou – Zábavné aktivity pro 3. až 5. třídu ZŠ – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

Vlastivěda

h r o u

Zábavné aktivity pro 3. až 5. třídu ZŠ

Radek Machatý

OBSAH

1. kapitola	Česká republika	5
2. kapitola	Evropa a sousední státy	25
3. kapitola	Přírodní zajímavosti ČR	32
4. kapitola	Kulturní a technické památky	40
5. kapitola	Města a městečka	52
6. kapitola	Významné osobnosti našeho národa	61
Řešení	69
Přílohy	71
Vystřihovací přílohy	75

1. kapitola

Česká republika

1. ÚKOL

O České republice

- Přečti si pozorně text, bude se ti hodit v dalším úkolu. V textu jsou schována písmena, která ti prozradí tajenku.
- Nakresli na papír obrázek svého oblíbeného místa.

Milé děti. Jak jistě víte, Česká republika je malý stát ležící v Evropě. Je to naše vlast. Místo, kde se většina z nás narodila. A protože je opravdu krásná, stojí za to ji dobře poznat a být na ni hrdý. Máme se čím chlubit. Naše vlast je plná historie, úžasných přírodních oblastí a technických divů. Budete-li pečlivě a s pozorností plnit připravené úkoly, stanete se opravdovými znalci naší země. Pojdme společně začít hned teď! Jen škoda, že se do této knížky nevejde úplně všechno. To byste ji totiž ani neunesly!

Česká republika měnila mnohokrát v historii své hranice podle toho, k jaké říši zrovna patřila. Dá se říci, že v současnosti je téměř ze všech stran chráněna některým pohořím. Snad jen na jižní Moravě je přehledná rovina. Sousedíme s Polskem, Německem, Rakouskem a Slovenskem. Dříve s tím jsme dlouhou dobu tvořili jeden stát – Československo. Území naší země se rozděluje na Čechy, Moravu a Slezsko. V naší zemi se můžeme pohybovat volně. Že jste v jiném kraji, poznáte nejspíš podle nářečí, kterým mezi sebou mluví místní obyvatelé. Odlišují se i regionální stavby. Hlavním a největším městem ČR je Praha.

Pohoří naší země nejsou vysoká, ale máme jich hodně. Nejvyšším pohořím jsou Krkonoše, v nichž najdeme nejvyšší vrchol – Sněžku. Právě pestrost pohoří a nížin na našem území vytváří neopakovatelnou malebnou krajinu. Tu jezdí obdivovat turisté z celého světa. Když k tomu přidáme spoustu historických staveb – mosty, městské brány a věže, hrady, zámky nebo kostely – nevíte, kam vyrazit na výlet dříve. Navíc šikovní lidé zachraňují staré památky před zničením. V každou chvíli je připraveno k obdivu návštěvníků něco nového. Je důležité znát a chránit historii národa.

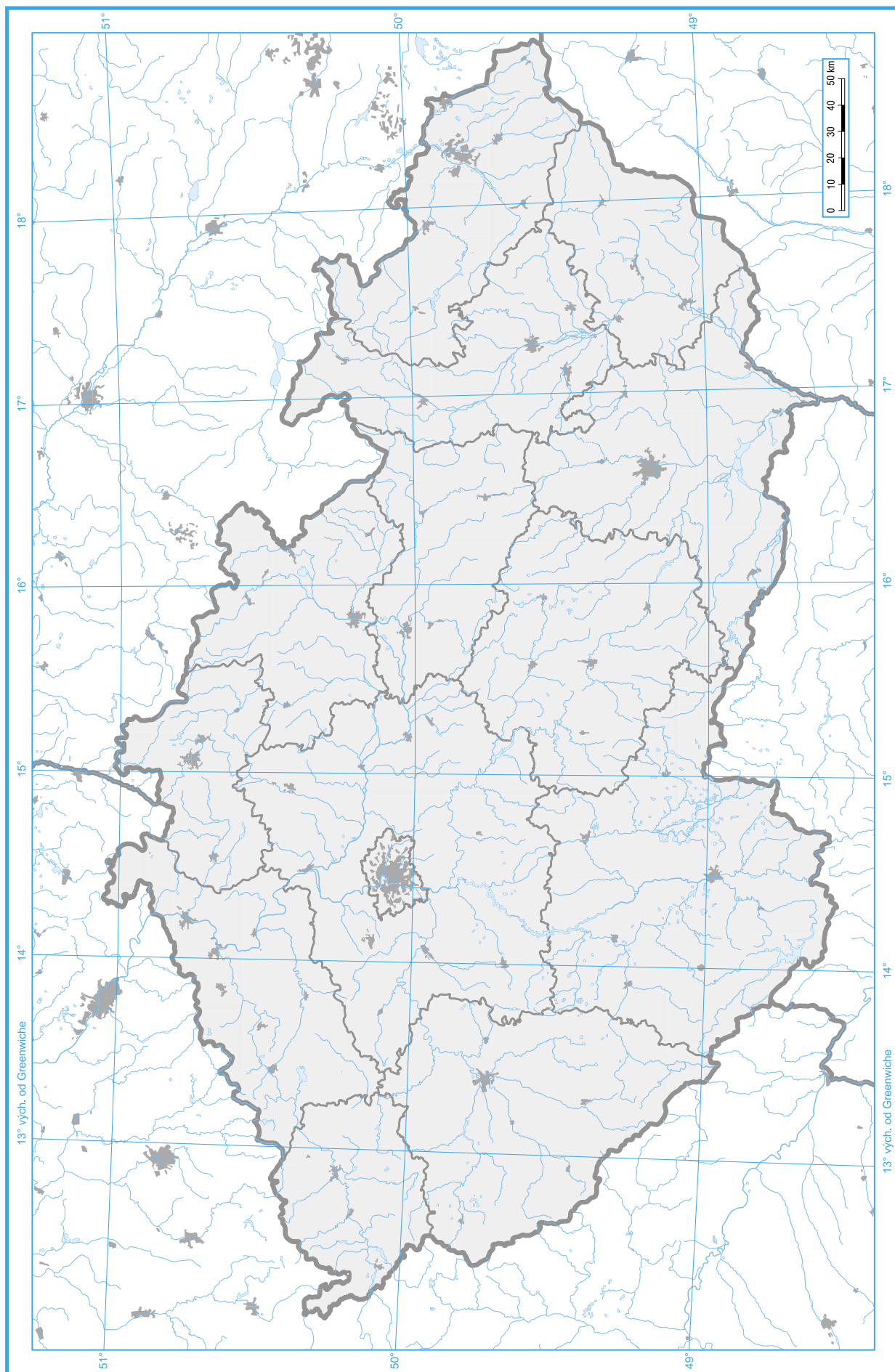
Na našem území se nachází mnoho vodních toků a ploch. Řeky jsou důležitou součástí přírody. Celá staletí modelovaly naši krajinu. Jsou plné života a pomáhají lidem v zemědělství. Na řekách jsme postavili plno nádrží, které slouží jako zásobárny vody a chrání města a obce před povodněmi. V rybnících chováme ryby. Voda je oblíbeným cílem vodáků a rádi u ní odpočíváme.

Aby nám téměř nebo zcela nedotčená příroda vydržela, stanovili odborníci několik chráněných oblastí, kde vidíme přírodu v její původní kráse. Takových chráněných ploch je v naší nevelké zemi poměrně hodně. Přírodu je proto nutné chránit. K naší vlasti se musíme chovat s pokorou a láskou. Je naším domovem. Česká republika je Y moc krásným domovem.

Tajenka: Naše země je položena uprostřed Evropy. Někdy je proto nazývána...

Poznávat ČR bez mapy nejde! Poříd si příruční mapu naší země nebo atlas. Vše, co v této knize objevíš a vyluštíš, zakresluj do této mapy. Pomůže ti v orientaci.

2. ÚKOL**Záludné otázky**

- **Odpověz na otázky. Odpovědi nalezněš v textu v 1. úkolu.**

- Jak se nazývá hlavní město České republiky?
- Se kterými státy sousedí Česká republika?
- Co lidé postavili na řekách a proč?
- Jak se nazývá nejvyšší pohoří?
- Jak se jmenoval stát, ve kterém bylo součástí naší země i Slovensko?
- Jaké historické stavby najdeme postavené v naší zemi?
- Jak se jinak říká naší zemi?

3. ÚKOL**Slepá mapa**

- **Pokud se ti podařilo odpovědět na většinu otázek, nebude jistě těžké zkusit najít některé oblasti, řeky a další informace ve slepé mapě na straně 75.**

4. ÚKOL**Můj kraj**

- **Znáš dobře svůj kraj a vlast? Doplnь připravené věty a údaje.**

Můj kraj se jmenuje

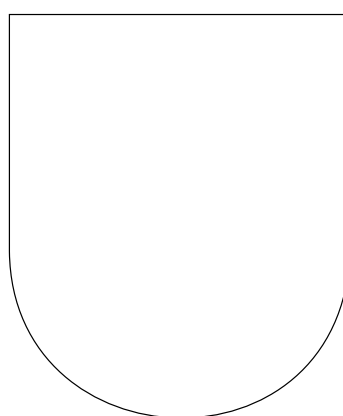
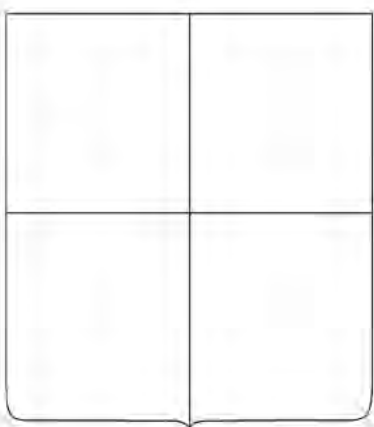
Krajské město je

Je od mého bydliště vzdálené km.

Žiju v okrese

Bydlím v

- **Nakresli (vystřihni a nalep) znak vašeho kraje a vedle něho znak tvého města nebo obce, pokud jej vlastní.**

Moje město (obec) bylo založeno v roce

Znám o něm tuto pověst:

Má obyvatel.

Máme zde tyto památky:

Významné firmy v okolí:

Na které místo pozveš návštěvu ve tvém kraji? Proč právě sem? Co se ti ve tvém kraji líbí?

.....

.....

.....

- **Představ si, že ti přijela návštěva ze zahraničí. Máš týden na to, abys jim představil/a svou zemi a ukázal/a jim to nejlepší a nejzajímavější.**

Kam je vezmeš, když jim budeš chtít ukázat:

- nejzajímavější kulturní památky:
- oblíbenou rekreační oblast:
- zajímavou přírodní oblast, pohoří nebo přírodní objekt:
- zajímavou technickou památku:

5. ÚKOL

Křížovka

- **Vylušti křížovku.**

Aby byly mapy přehledné a vyznal se v nich každý, začaly se do nich vyznačovat přehledné (tajenka). Tvůrci map se snaží dodržovat jejich tvar a barvu. Mohou se však v drobnostech odlišovat!

1. město proslavené Květnou zahradou ležící na řece Moravě
2. hlavní město ČR
3. město označované jako „Brána Šumavy“ na úpatí hory Libín
4. město proslavené okurkami a vínem
5. jedno z největších měst ČR označované jako „černé“
6. město ležící nedaleko Prahy proslavené dolováním zlata
7. krajské město s nejkratším názvem
8. vstupní brána do Krkonoš
9. západočeské město proslavené pěstováním karafiátů a známé svými katakombami
10. město se zámekem na skále na pravém břehu řeky Labe
11. město ležící na polovině železniční tratě mezi Prahou a Pardubicemi
12. lázeňské město neblaze proslulé svými uranovými doly

1.										
2.										
3.										
4.										
5.										
6.										
7.										
8.										
9.										
10.										
11.										
12.										

6. ÚKOL **Mapa**

- Na přiložené mapě jsou zakresleny značky, které zjednoduší orientaci v mapě.
- Napiš, co která značka znamená, a zakroužkuj ji v mapě.

.....

.....

.....

7. ÚKOL**Víš, co je to měřítko na mapě?**

Je to pomůcka, která pomáhá přepočítat vzdálenost na mapě do skutečné vzdálenosti. Abychom měli představu, jak moc zmenšený obraz ve skutečnosti je.

Měřítko 1 : 100 000

1 cm na mapě je 100 000 cm ve skutečnosti.

1 cm na mapě je 1000 m ve skutečnosti.

1 cm na mapě je 1 km ve skutečnosti.

Pokud škrtněš poslední dvě číslice na mapě, vyjde ti počet metrů. 1 : 100 000

- Přepočítej nejčastější měřítka v mapách na skutečnou vzdálenost v km.

1 : 50 000 =

1 : 80 000 =

1 : 110 000 =

1 : 150 000 =

1 : 625 000 =

8. ÚKOL**Značení v mapách**

- Vybarvi do tabulky, jakou barvou se na mapách značí uvedená místa.

hory	hornatina	vrchovina	pahorkatina	nížina

nížina (rovina)

pahorkatina

vrchovina

hory

hornatina

0–200 metrů nad mořem

200–600 metrů nad mořem

600–900 metrů nad mořem

nad 2000 metrů nad mořem

nad 900 metrů nad mořem

- Jakou barvou se na turistických mapách značí:

pole a louky

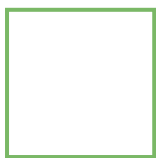
les

voda

9. ÚKOL

Mapové značky

- Rozhodni, která mapová značka označuje uvedený objekt na mapě.
- Z přílohy 2 (s. 76) si vystříhej turistické značky a vlep je ke správným objektům v tomto cvičení.

kostel

rozhledna

kemp

hrad

zřícenina

most

jeskyně

železniční stanice

vrchol

zámek

lázně

občerstvení

10. ÚKOL

Druhy map

- Doplň chybějící písmena a zjisti, jaké mapy lidé používají. Nejsou zde uvedeny všechny.
- Dvě zakroužkuj a na řádky napiš, k čemu a komu slouží.

TU __ S __ CK __

A __ TO __ B __ L __ V Á

V __ TIVĚ __

PŘÍ __ Č __

N Á S __ N N __

S __ T E __ T __

CY __ T __ R I __ K Á

HIS __ R __ C __

L __ E __ K Á

LY __ Ř __ K Á

- Zakroužkuj mapu, která ukazuje hornatější území.

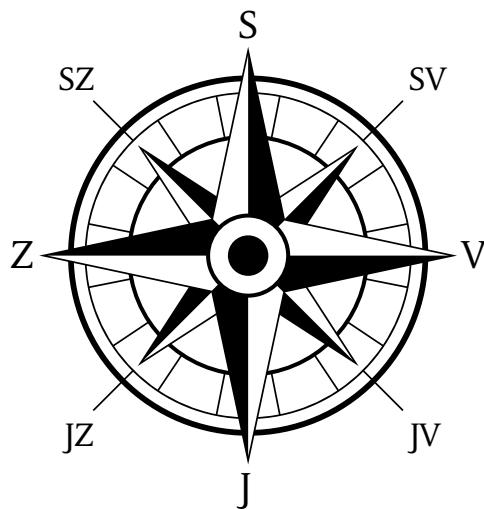
- Na fotografii je zahraniční upoutávka pro turisty. Dokážeš namalovat vlastní? Co by ještě zahraniční turisté měli v naší zemi vidět? Překresli návrh na větší papír.

11. ÚKOL

Směrová růžice

- Doplň správně názvy stran ke směrové růžici.

- Které město leží jižně od Hradce Králové?
- Které město leží jihozápadně od Mladé Boleslavi?
- Jak se jmenuje vodní nádrž západně od Plzně?
- Které krajské město leží jihovýchodně od Olomouce?
- Kterým směrem teče Labe z Pardubic do Kolína?
- Kterým směrem leží Prostějov od Kroměříže?
- Do kterého státu dojedu, pojedou-li z Liberce na sever?